Dosarul nr. 2-711/24
2-24081099-08-2-23072024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

19 martie 2025 *****

Judecătoria Căușeni (sediul Anenii Noi)
Instanța de judecată constituită din:
Preşedintele şedinţei, judecător Nicolae Ghedrovici
Grefier Liudmila Sucitu

examinând în şedinţă publică, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Starîi Andrei, în interesele lui Luca Alexandru împotriva lui Luca Victoria, intervenient accesoriu STAS Anenii Noi, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și cererea reconvențională înaintată de avocatul Cazacu Veaceslav, în interesele lui Luca Victoria, împotriva lui Luca Alexandru, intervenient accesoriu STAS *****, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere,

A C O N S T A T A T :

La data de 23 iulie 2024, Judecătoria Anenii Noi a înregistrat cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Starîi Andrei, în interesele lui Luca Alexandru împotriva lui Luca Victoria, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei și Copilului Anenii Noi, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei alimentare.

Cererea de chemare în judecată a fost repartizată, în mod automat-aleatoriu, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, judecătorului Nicolae Ghedrovici.

Argumentele participanţilor la proces:

În **motivarea cererii**, avocatul Starîi Andrei, în interesele lui Luca Alexandru indică că, în fapt, reclamantul - Luca Alexandru s-a căsătorit cu pârâta Luca Victoria la data de 22.11.2013, eveniment înregistrat și trecut în registrul actelor de stare civilă cu *****la Primăria *****, raionul Anenii Noi. Aceasta este prima căsătorie. Din relația de căsătorie – s-au născut copiii minori - *****, a.n. ***** și ***** a.n. *****.

În relaţia lor de căsătorie s-a creat o atmosferă insuportabilă, de neînţelegere, deja nu locuiesc împreună o perioadă îndelungată de timp ambii ajungând la concluzia de a desface căsătoria.

Căsătoria ultimilor a fost desfăcută prin hotărârea judecătoriei Anenii Noi sediul Central la data de 01.09.2023 - judecător Andrei Mocanu.

Conform art.2 Codul familiei: relaţiile familiare sunt guvernate de principiile sprijinului reciproc moral şi material, ale fidelităţii conjugale și soluționării pe cale amiabilă a tuturor problemelor vieții familiare, principii ce lipesc cu desăvârşire în relaţia lor.

Referitor la competenţa la alegerea reclamantului, susţine că conform art.39 alin. (4) Cod de procedură civilă, acţiunea pentru plata pensiei de întreţinere şi acţiunea pentru constatarea paternităţii pot fi intentate şi în oricare dintre sediile instanţei de la domiciliul reclamantului.

Reiterând conţinutul articolului dat consideră că sunt îndreptăţiţi să depună cererea de chemare în judecată la instanța din raza domiciliului reclamantei, deoarece copiii minori *****, a.n. ***** şi *****, a.n.*****. se află la întreţinerea reclamantului - Luca Alexandru şi deplasarea ar crea o dificultate esențială pentru soluţionarea problemei date.

Potrivit articolul 64 Codul familiei, (1) Părintele care locuieşte împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil şi celălalt părinte care locuieşte separat, cu excepţia cazurilor cînd comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică şi psihică. (2^2) În cazul în care părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă temporar în altă localitate din ţară sau de peste hotare, la muncă sau în alte scopuri, iar copilul rămâne în grija altei persoane, părintele care locuieşte separat de copil îşi păstrează dreptul de a vizita copilul conform programului de întrevederi. (2^3) În cazul în care părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă în altă localitate din ţară sau de peste hotare împreună cu copilul ori lăsând copilul în custodie, acesta asigură comunicarea copilului cu celălalt părinte prin intermediul tehnologiilor informaţionale sau prin alte mijloace, precum şi posibilitatea vizitării copilului de celălalt părinte. (3) în cazul nerespectării hotărîrii instanţei judecătoreşti, la cererea părintelui care locuieşte separat de copil, instanţa judecătorească, ţinînd cont de interesele şi opinia copilului, în funcţie de vîrsta şi gradul său de maturitate, poate decide transmiterea copilului către acesta. Potrivit articolul 66 Codul familiei, (1) Părinţii au dreptul să ceară înapoierea copilului de la orice persoană care îl reţine fără un temei legal. În caz de litigiu, părinţii se pot adresa instanţei judecătoreşti.

Conform prevederilor art. 76 din CF al RM în care se stipulează că în cazurile când părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75.

Cuantumul sumei băneşti fixe încasate se determină de instanţă judecătorească, ţinând-se cont de starea materială şi familială a părților, de alte circumstanţe importante şi păstrând-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Deoarece, la momentul depunerii prezentei cereri nu dispune de informaţii oarecare despre locul de muncă și despre veniturile pârâtului solicită instanţei a stabili cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă, în mărime de 3000 lei, ce constituie coşul minim de consum.

Deşi este destinată a satisface, în primul rând, nevoile alimentare ale copilului, obligaţia legală de întreţinere a copilului, este mult mai complexă decât o simplă îndatorire alimentară, pentru că are menirea de a procura celui îndreptăţit, resursele necesare împlinirii şi a altor trebuinţe, precum cele privind asigurarea unei instruiri corespunzătoare, a unei

locuinţe, a tratamentelor medicale. În asemenea condiţii consideră că suma de 3000 lei este rezonabilă pentru a acoperi proporţional cheltuielile de întreţinere a copiilor.

În situaţia în care preţurile la produsele alimentare şi articolele de îmbrăcăminte sunt în creştere, cu fiecare lună, consideră că achitarea unei pensii de întreţinere în sumă mai mică de 3000 lei, ar constitui o sumă decentă pentru întreţinerea şi existenţa unui copil minor.

Potrivit prevederilor art. 39 alin (4) din C.P.C al RM acţiunea pentru plata pensiei de întreţinere şi acţiunea pentru constatarea paternității pot fi intentate şi în instanţa de la domiciliul reclamantului.

În conformitate cu prevederile art. 4 alin (3) din Legea taxei de stat Nr.1216-XII din 03.12.92 sunt scutiți de plata taxei de stat in instanțele judecătoreşti, reclamanţii în acţiunile de încasare a pensiei alimentare.

Reieşind din prevederile legale enunţate şi din circumstanţele de fapt solicită instanţei a aprecia obiectiv necesităţile de întreţinere a copiilor minori *****, a.n. ***** şi *****a.n.*****. şi de a admite integral acţiunea din motivele de fapt şi de drept.

Reieşind din prevederile legale enunțate şi din circumstanţele de fapt solicită instanței a aprecia obiectiv motivele pe care este întemeiată acţiunea şi a admite în totalitate.

În drept, își întemeiază acțiunea pe dispozițiile art.2, 76 Codul Familiei, art. 5, 39 alin.4 166, 167 din Codul de procedură civilă a Republicii Moldova.

Astfel, avocatul Starîi Andrei, în interesele lui Luca Alexandru a solicitat să fie admisă cererea de chemare în judecată integral; să fie încasată pensia pentru întreținerea copiilor minori: *****, a.n. ***** și ***** a.n. *****, în sumă de 3000 mii de lei lunar pentru fiecare copil în beneficiul reclamantului Luca Alexandru - până la atingerea majoratului copilului -din motiv că nu cunoaşte cu certitudine despre veniturile de la locul de muncă a pârâtului - Luca Victoria; să fie stabilit domiciliul copiilor minori: ***** a.n. ***** și ***** a.n. ***** cu reclamantul Luca Alexandru, din motiv că se află la întreţinerea exclusivă a ultimului și pârâta nu participă la viața copiilor minori.

La 13 noiembrie 2024, **avocatul Cazacu Veaceslav, în interesele lui Luca Victoria a înaintat acțiune reconvențională** împotriva lui Luca Alexandru, intervenient accesoriu STAS *****, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere.

În motivarea cererii, avocatul Cazacu Veaceslav, în interesele lui Luca Victoria a indicat că, în fapt, la *****, la Primăria s. ***** r-nul Anenii Noi, a fost încheiată căsătoria între Luca Victoria şi Luca Alexandru. Din căsătorie, soții au doi copii minori – *****, născută la ***** şi *****, născută la *****. Luca Alexandru s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Luca Victoria prin care solicită stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreţinere.

Prin cererea de chemare în judecată depusă de Luca Alexandru către Luca Victoria se solicită stabilirea domiciliului copiilor minori cu tata Luca Alexandru, însă din discuția cu dna Luca Victoria a comunicat că Luca Alexandru este plecat de 4 ani peste hotarele țării în Israel, iar copiii lor comuni locuiesc la moment cu Luca Olga care este bunica lor ca tutore.

Astfel, Dna Luca Victoria solicită stabilirea domiciliului copiilor minori *****, născută la ***** şi *****, născută la *****, deoarece peste aproximativ 3-4 luni va reveni în Republica Moldova din Belgia unde urmează în aproximativ 2-3 săptămîni să nască un copil și dispune de condiții bune de trai în s. ***** r-nul ***** unde va locui cu copiii.

Deci, conform art. 74 CF - părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material.

Conform art. 76 CF-1) în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părți, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri. Conform art.75. (2) Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ținîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Deşi este destinată a satisface, în primul rând, nevoile alimentare ale copiilor, obligația legală de întreţinere a copiilor, este mult mai complexă decât o simplă îndatorire alimentară, pentru că are menirea de a procura celor îndreptățiți, resursele necesare împlinirii şi a altor trebuinţe, precum cele privind asigurarea unei instruiri corespunzătoare, a unei locuințe, a tratamentelor medicale.

În asemenea condiții consideră reclamanta că suma de 3000 lei este rezonabilă pentru a acoperi proporţional cheltuielile de întreţinere a unui copil minor.

Din aceste considerente, reclamanta Luca Victoria solicită şi încasarea pensiei de întreţinere pentru copiii minori *****, născută la ***** şi *****, născută la *****, într-o sumă bănească fixă de 3000 lei lunar pentru fiecare copil în folosul reclamantei Luca Victoria de la pîrîtul Luca Alexandru, de la data depunerii cererii de chemare în judecată iniţiale depuse de Luca Alexandru pînă la atingerea majoratului.

În drept, își întemeiază cererea pe prevederile art. 63, 74, 76 CF al RM şi art. 166-167, 172-173 din CPC al RM.

Astfel, avocatul Cazacu Veaceslav, în interesele lui Luca Victoria solicită admiterea cererii reconvenționale cu stabilirea domiciliului copiilor minori *****, născută la ***** şi *****, născută la ***** cu mama Luca Victoria, încasarea pensiei de întreţinere pentru copiii minori *****, născută la ***** şi *****, născută la ***** într-o sumă bănească fixă de 3000 lei lunar pentru fiecare copil în folosul reclamantei Luca Victoria de la pîrîtul Luca Alexandru, de la data depunerii cererii de chemare în judecată iniţiale depuse de Luca Alexandru pînă la atingerea majoratului.

<u>Elucidarea poziției și prezenței participanților la proces:</u>

În ședința de judecată, *reclamantul Luca Alexandru,* nu s-a prezentat.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului, *avocatul Starîi Andrei*, a solicitat admiterea integrală a acțiunii înaintate și respingerea acțiunii reconvenționale.

În ședința de judecată, *pârâta Luca Victoria* nu s-a prezentat.

În ședința de judecată, reprezentantul pârâtei, *avocatul Cazacu Veaceslav*, a solicitat respingerea acțiunii și admiterea integrală a acțiunii reconvenționale.

În ședința de judecată, *reprezentanta intervenientului accesoriu Agenţia Teritorială de Asistenţă Socială Sud-Est Direcţia Protecţia a Copilului şi Familiei a STAS Anenii Noi*, *Vinnițcaia Valentina*, a solicitat stabilirea domiciliului copiilor minori cu tatăl Luca

Alexandru. În Avizul – concluzie din 03.03.2025, semnat de către Șeful interimar al STAS Anenii noi, Andrei Antoci, este indicat că, reieșind din interesul superior al copilului, consideră oportun stabilirea domiciliului copiilor minori ***** și ***** cu tata Luca Alexandru.

În ședința de judecată, *reprezentantul intervenientului accesoriu STAS Criuleni, nu s-a prezentat, a solicitat examinarea cauzei în lipsă.* În Avizul – concluzie din 21.11.2024, semnat de către Șefa interimară a STAS Criuleni, Ludmila Brînza, este indicat că, stabilește oportun să fie apreciat la discreția instanței de judecată domiciliul copiilor minori ***** și *****.

În ședința de judecată, copilul minor *****, fiind audiată a declarat că: ”*Locuieşte cu bunica în s. ***** şi cu sora mai mică *****. Învaţă la şcoala din s. *****. Cu tata vorbeşte în fiecare zi, cu mama nu chiar aşa. Cînd ei sună, vorbesc cu video. Cu tata vorbeşte pe messenger cu mama pe WhatsApp. La bunica locuieşte din an. 2022. Pe mama nu a văzut-o din iarna trecută. Cu buneii din partea mamei comunică. Tata trimite bani bunicii ca să cumpere pentru mîncare şi şcoală. Doreşte să trăiescă mai departe cu tata. Pe tata ultima dată l-a văzut în an. 2021. Doreşte să locuiască cu tata pe motiv că el are grijă mai mare de ele. Pînă a pleca mama peste hotare, a locuit la bunica Olga. Cînd locuia la mama, mama a fost pe la adunare la şcoală, dar de cînd locuieşte la bunica, bunica vine la adunările părinteşti.”*

Aprecierea instanței de judecată:

Audiind opinia participanților la proces, studiind materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate, verificând temeinicia argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată prin prisma înscrisurilor atașate la acțiune, instanța de judecată consideră că ***cererea de chemare în judecată urmează a fi admisă parțial ca fiind întemeiată, iar cererea reconvențională urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată***, din considerentele expuse *infra*.

În conformitate cu prevederile *art. 240 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă*, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea. Instanţa judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.

Conform *art. 117 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă*, probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei. În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicaţiile părţilor şi ale altor persoane interesate în soluţionarea cauzei, din depoziţiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experţilor.

Conform *art. 121 Cod de procedură civilă*, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă,

nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Iar, în conformitate cu *art. 239 Cod de procedură civilă*, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

Art.48 din Constituţia Republicii Moldova stipulează că, familia constituie elementul natural şi fundamental al societăţii şi are dreptul la ocrotire din partea societăţii şi a statului. Familia se întemeiază pe căsătoria liber consimţită între bărbat şi femeie, pe egalitatea lor în drepturi şi pe dreptul şi îndatorirea părinţilor de a asigura creşterea, educaţia şi instruirea copiilor.

În ședința de judecată s-a constatat cu certitudine că, părțile Luca Alexandru și Luca Victoria s-au aflat în relație de căsătorie, iar prin Hotărârea Judecătoriei Anenii Noi (sediul central) din *****, a fost desfăcută căsătoria încheiată între Luca Alexandru și Luca Victoria, înregistrată de Primăria s. *****, r-l Anenii Noi la data de *****, actul de căsătorie *****. (*f.d. 8-9*)

Potrivit Certificatului de naștere seria *****, ***** s-a născut la *****, în *****, Republica Moldova, părinții copilului fiind Luca Alexandru și Luca Victoria. (*f.d. 6*)

Potrivit Certificatului de naștere seria *****, ***** s-a născut la *****, în s. *****, r-l Anenii Noi, Republica Moldova, părinții copilului fiind Luca Alexandru și Luca Victoria. (*f.d. 5 verso*)

Conform *art. 51 alin. (2) și (3) Codul familiei*, ***fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei***, cu excepția cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului. Copilul are dreptul la educație din partea părinților, la dezvoltarea capacităților intelectuale, la libertatea gândirii și conștiinței, la apărarea demnității și onoarei.

Conform *art. 52 alin. (1) Codul familiei*, copilul are dreptul să comunice cu ambii părinți, cu bunei, frații, surorile şi cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinților, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul când părinții au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei.

Conform *art. 54 din Codul familiei* copilul are dreptul să-şi exprime opinia la soluţionarea în familie a problemelor care îi ating interesele şi să fie audiat în cursul dezbaterilor judiciare sau administrative. De opinia copilului se ţine cont în mod obligatoriu, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate, dacă aceasta nu contravine intereselor copilului.

Conform art. 63 alin. (1) Codul familiei în cazul cînd părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor. (1^1) În cazul în care părinţii locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinţi vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabileşte prin acordul părinţilor. (2) Dacă lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabileşte de către instanţa de judecată, ţinând cont de interesele şi opinia copilului, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vîrsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţile

părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.) (3) La determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi, care va conţine, după caz, şi informaţia disponibilă privind actele de violenţă în această familie şi persoana agresorului familial. (4) În cazul în care lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, până la stabilirea acestuia de către instanţa de judecată, domiciliul copilului este considerat domiciliul părintelui cu care acesta locuieşte permanent. (5) În cazul indicat la alin.(4), părintele care locuieşte separat de copil are dreptul să petreacă timpul cu copilul la domiciliul său, dacă aceasta nu contravine interesului superior al copilului, luându-se în consideraţie vârsta copilului, proximitatea domiciliului părintelui care locuieşte separat, frecventarea studiilor/participarea la activităţi extraşcolare, conform unui program stabilit de autoritatea tutelară teritorială.

Conform *art. 16 și 17 din Legea nr. 338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului*, fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu aceștia, cu excepția cazurilor în care despărțirea de un părinte sau de ambii părinți este necesară în interesul copilului. Copilul separat de un părinte sau de ambii părinți, care locuiește în Republica Moldova sau în orice altă țară, are dreptul să întrețină relații personale și contacte directe regulate cu cei doi părinți ai săi, dacă aceasta nu contravine intereselor lui.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului, avocatul Starîi Andrei a solicitat stabilirea domiciliului copiilor minori cu tatăl Luca Alexandru, din motiv că se află la întreținerea exclusivă a ultimului și pârâta nu participă la viața copiilor minori, iar reprezentantul pârâtei, avocatul Cazacu Veaceslav a solicitat stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama acestora – Luca Victoria.

Un prim aspect pe care îl reține instanța este că părțile nu s-au înțeles asupra stabilirii locuinței copiilor minori, pe viitor, după pronunțarea divorțului, fiecare dintre aceștia dorind ca copilul să locuiască cu ei.

Pentru a analiza acest capăt de cerere, instanţa se va raporta la mai multe criterii, pe care le va circumscrie interesului superior al copiilor minori ***** și *****.

În primul rând, instanţa constată că argumentele părţilor au fost legate, în esenţă, de încercarea de a demonstra inabilitatea celuilalt părinte de a îngriji copilul şi de confortul psihologic şi fizic al copiilor.

Instanţa arată că din probele administrate nu reiese faptul că vreunul dintre foștii soți ar avea un comportament nepotrivit sau agresiv cu copii minori, ***** și *****.

Instanţa, soluționând problema stabilirii domiciliului copiilor minori are obligația de a asigura copiilor protecția şi îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării lor, ținând seama de drepturile şi obligațiile părinților săi, ale reprezentanților legali sau a altor persoane cărora le-a fost încredințat în mod legal şi în acest scop va lua măsurile corespunzătoare.

Astfel, în ședința de judecată, *reprezentanta intervenientului accesoriu Agenția Teritorială de Asistență Socială Sud-Est Direcția Protecția a Copilului și Familiei a STAS Anenii Noi*, *Vinnițcaia Valentina*, a solicitat stabilirea domiciliului copiilor minori cu tatăl Luca Alexandru.

Potrivit Avizului – concluzie din 03.03.2025, semnat de către Șeful interimar al STAS Anenii noi, Andrei Antoci, este indicat că, reieșind din interesul superior al copilului,

consideră oportun stabilirea domiciliului copiilor minori ***** și ***** cu tata Luca Alexandru.

Potrivit Avizului – concluzie din 21.11.2024, semnat de către Șefa interimară a STAS Criuleni, Ludmila Brînza, este indicat că, stabilește oportun să fie apreciat la discreția instanței de judecată domiciliul copiilor minori ***** și *****.

Instanța de judecată reține că potrivit concluziilor din Ancheta socială din 11.11.2024, tatăl fetelor ***** și ***** este plecat la muncă peste hotare. Mama nu participă deloc la creșterea și educarea fetelor, practic nu comunică cu ele și nu e interesată de soarta lor. Fetele locuiesc cu bunica (custode) și cu mătușa care deține grad sever de dizabilitate din copilărie. La domiciliul bunicii este ordine; fetele sunt bine îngrijite, îmbrăcate conform anotimpului; condițiile de trai sunt adecvate creșterii și dezvoltării copiilor. (f.d. 27-28)

Prin Dispoziția nr. 173 din 20.09.2023, a fost instituită custodia asupra copiilor minori ***** și *****, fiind numită custode Luca Olga. (f.d. 29)

Potrivit concluziilor din Ancheta socială din 15 octombrie 2024, familia evaluată este una obișnuită în care predomină dragostea față de copii. Familia nu dispune de spațiu locativ propriu, a locuit în casa părintească împreună cu părinții. Locuința fiind dotată cu tehnica și mobila necesară pentru creșterea și educarea copiilor. În perioada aflării pe teritoriul comunei ***** mama a manifestat un comportament adecvat, fiind o mamă responsabilă, o doamnă comunicabilă. Copiii duceau un mod de viață sănătos, vestimentația corespunzătoare vârstei. A oferit copiilor oportunitatea de a frecventa instituția de învăţământ. Din discuția cu mama Luca Victoria pe rețele de socializare aceasta a comunicat că se află peste hotare, iar copii se află în grija la bunicilor paterni în satul *****, raionul Anenii Noi. În calitatea ei de mamă și tutore legal, dorește să sublinieze faptul că drepturile ei părinteşti, inclusiv dreptul de a menține o relație constantă și sănătoasă cu copiii, sunt încălcate. Bunica, în grija cărora se află copiii temporar, le interzice să vorbească cu ea, împiedicându-i să aibă orice formă de comunicare directă sau să participe activ la creșterea și educația lor. (f.d.32)

Totodată, instanța de judecată reține și declarațiile copilului minor ***** din cadrul ședinței de judecată din 26.02.2025 care, fiind audiată a explicat următoarele: ” *Locuieşte cu bunica în s. ***** şi cu sora mai mică *****. Învaţă la şcoala din s. *****. Cu tata vorbeşte în fiecare zi, cu mama nu chiar aşa. Cînd ei sună, vorbesc cu video. Cu tata vorbeşte pe messenger cu mama pe WhatsApp. La bunica locuieşte din an. 2022. Pe mama nu a văzut-o din iarna trecută. Cu buneii din partea mamei comunică. Tata trimite bani bunicii ca să cumpere pentru mîncare şi şcoală. Doreşte să trăiescă mai departe cu tata. Pe tata ultima dată l-a văzut în an. 2021. Doreşte să locuiască cu tata pe motiv că el are grijă mai mare de ele. Pînă a pleca mama peste hotare, a locuit la bunica Olga. Cînd locuia la mama, mama a fost pe la adunare la şcoală, dar de cînd locuieşte la bunica, bunica vine la adunările părinteşti.”*

Conform prevederilor art. 54 din Codul familiei, copilul are dreptul să-şi exprime opinia la soluționarea în familie a problemelor care îi ating interesele şi să fie audiat în cursul dezbaterilor judiciare sau administrative. **De opinia copilului se ține cont în mod obligatoriu, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate, dacă aceasta nu contravine intereselor copilului.**

Audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei, Avizele concluzie prezentate de către STAS Anenii Noi și STAS Criuleni, reținînd declarațiile copilului minor

*****, instanța de judecată consideră necesar de a stabili domiciliul copiilor minori ***** și *****, cu tatăl acestora, Luca Alexandru.

Instanța atestă că principiul de a acționa în interesul major al copiilor este necesar de ținut cont de toate actele prezentate în cumul.

Ambii părinți își iubesc copiii, sunt atașați de ei, dar instanța trebuie să aprecieze locul de trai al minorilor, reieșind din interesul suprem al copiilor.

Interesul superior al copiilor este singurul criteriu după care instanța se călăuzește pentru a decide cu privire la exercitarea drepturilor părintești. Pentru a-i determina trebuie să se țină seama de întregul complex de împrejurări menite să asigure copilului o dezvoltare fizică, morală și intelectuală armonioasă, interesând nu numai posibilitățile materiale ale părinților ci și vârsta copiilor, comportarea părinților înainte de separare, gradul de atașament și preocupare pe care l-au manifestat față de copii, precum și legăturile afective ce s-au stabilit între părinți și copii, între copii și alți membri ai familiei extinse.

Instanța reţine că, tatăl și mama sunt figuri importante de atașament, care au rol decisiv în dezvoltarea emoțională și socială a copiilor, atât timp cât calitatea interacțiunilor lor va condiționa calitatea relațiilor sociale. Interesul superior al copiilor reclamă menținerea acestora cât mai mult timp într-un mediu familial normal și echilibrat în prezența ambilor părinți pentru că riscul ruperii echilibrului sufletesc al acestuia este foarte mare odată cu încredințarea lor unuia sau altuia dintre părinți. De aceea, după separarea părinților menținerea și încurajarea relației copilului cu părintele cu care minorul nu locuiește în mod statornic, devine vitală pentru dezvoltarea sa morală normală. Interesul superior al copilului, în general, este legat de posibilitatea de a putea accesa nelimitat pe ambii părinți pentru a putea dezvolta relații echilibrate și armonioase cu ambii părinți.

Relațiile personale trebuie să se realizeze neîngrădit, restrângerea acestora fiind necesară numai în condiții deosebite pentru protejarea copilului.

Totodată, instanța de judecată reține că, stabilind domiciliul copiilor minori cu tata, acest fapt nu împiedică exercitarea dreptului mamei Luca Victoria la întrevederi cu copiii, cât și participarea acesteia în educarea și creșterea lui ***** și *****.

Părțile implicate trebuie să înțeleagă că măsura stabilirii domiciliului la tată nu trebuie interpretată ca o sancțiune la adresa mamei sau copiilor, iar copilul trebuie sprijinit fără a întrerupe legăturile cu persoanele apropiate.

Concomitent, instanţa atrage atenţia asupra importanței conservării şi dezvoltării relațiilor dintre părintele cu care nu locuiește copilul şi familia acestuia, care se poate realiza doar printr-un program generos de legături personale, prin care să se poată implica în mod real şi concret în creşterea, îngrijirea şi educarea copiilor.

Conform *art. 48 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova*, părinții au îndatorirea de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor.

Conform *art. 58 alin. (1) Codul familiei*, ***părinții au drepturi și obligații egale față de copii***, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Conform *art. 74 alin. (1) Codul familiei*, părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori şi copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.

Totodată, conform *art. 3 alin. (1) din Convenția cu privire la drepturile copilului*, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la New York la 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, în toate acțiunile care

privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.

În sensul *art. 18 alin. (1) din Convenția cu privire la drepturile copilului*, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au responsabilități comune pentru creșterea şi dezvoltarea copilului. Părinții sau, după caz, reprezentanții săi legali sunt principalii responsabili de creșterea și dezvoltarea copilului. Aceștia trebuie să acționeze, în primul rând, în interesul suprem al copilului.

Situație similară este reglementată şi la *art. 27 alin. (1) şi (2) din Convenție*, care statuează că, statele părți recunosc ***dreptul oricărui copil de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială***. Părinților și oricărei alte persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare în vederea dezvoltării copilului.

Conform *art. 18 alin. (1) din Legea nr. 338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului*, ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

În această ordine de idei, se reține că, atât normele de drept prevăzute de Codul familiei, cât şi cele internaționale stabilesc că, răspunderea pentru creșterea copilului şi asigurarea dezvoltării lui le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Conform *art. 76 alin. (1) și (2) Codul familiei*, în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu şi/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art. 75.

Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părților, de alte circumstanțe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Se reține că, starea materială reprezintă situația social-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreținerea unei vieți decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile şi mobile deținute în proprietate, a veniturilor obținute din activități generatoare de profit, precum şi a factorilor ce influențează nemijlocit aspectul economic al persoanei (ex. capacitatea de muncă, studiile etc).

Starea familială definește conjunctura şi relațiile persoanei (părintelui) în interiorul comunității umane în care coabitează, întemeiate prin căsătorie sau izvorâtă din rudenie, cum ar fi numărul copiilor şi persoanelor aflate la întreținere.

Sintagma „alte circumstanțe importante" extinde sfera de aplicare a art. 75 din Codul familiei pentru ipotezele nereglementate de lege, însă, care, se pot ivi în cadrul examinării unor litigii de acest gen, lăsând o marjă de apreciere instanței de judecată din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condițiile reliefate supra (ex. chestiuni de ordin medical).

Astfel, întru respectarea dezideratelor descrise mai sus, urmează să se țină cont de principiul interesului superior al copilului consacrat la *art. 9 din Convenția cu privire la drepturile copilului* la care Republica Moldova este parte, de menținerea echilibrului drepturilor copiilor al ambilor părinți care nu se află în relații de căsătorie, precum şi de proporționalitatea cuantumului pensiei de întreținere pentru fiecare copil în parte.

Instanța de judecată reține că, cuantumul stabilit de Biroul Național de Statistică este unul orientativ și nu obligatoriu. Or, pe lângă minimul de existență mai sunt și cheltuieli legate de frecventarea instituției preșcolare, procurarea hainelor, cheltuieli strict necesare creșterii şi evoluării psiho-emoționale echilibrate a copilului.

În această ordine de idei, instanța de judecată ține să menționeze că, părinții sunt obligați să creeze copilului condiții adecvate pentru creșterea și dezvoltarea acestuia, atât fizică, cât și psihologică, astfel încât întreținerea nu urmează a fi acordată doar la nivelul minimului de existență.

Prin urmare, instanța de judecată consideră necesar de a încasa de la Luca Victoria, în beneficiul lui Luca Alexandru, pensia pentru întreținerea copiilor minori ***** și *****, în sumă fixă de a câte 2500,00 (două mii cinci sute) lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data depunerii cererii – 23 iulie 2024 și până la atingerea de către fiecare copil a vârstei majoratului.

Or, instanța nu poate reține ca rezonabilă suma fixă solicitată de către reclamant în mărime de 3000 lei lunar pentru fiecare copil, deoarece din materialele cauzei, se constată că pârâta nu are resurse financiare pentru satisfacerea acestei pretenții, or dispunerea în sarcina pârâtei achitării sumei date lunar este exagerată, deoarece la creșterea copiilor urmează să contribuie în egală măsură ambii părinți, atât mama, cât și tata.

După cum s-a menționat, ***dezvoltarea, creşterea şi educarea copilului sunt obligațiunile stricte ale ambilor părinți***, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau nu cu copilul, fiind de obligația ambilor părinți să suporte cheltuielile de întreținere, astfel, nu poate fi pusă pe seama mamei întreaga sumă pentru întreținerea copiilor.

Totodată, Luca Victoria urmează șă-și îndeplinească obligațiile de părinte cu bună-credință și să contribuie la creșterea, întreținerea și dezvoltarea copiilor, fiind o persoană tânără, aptă de muncă, fiind obligată să muncească și să asigure copiilor un trai decent.

În conformitate cu *art. 85 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă*, de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc reclamanții în acțiunile de încasare a pensiei de întreținere.

Art. 87 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă prevede că, valoarea acțiunii se determină din suma totală a obligațiilor de plată pe un an – în acțiunile pentru plata pensiei de întreținere.

În astfel de împrejurări, reținând prevederile legale menționate, instanța de judecată consideră necesar de a încasa de la Luca Victoria în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 2349,97 lei (două mii trei sute patruzeci și nouă, 97) lei pentru cerința cu privire la încasarea pensiei de întreținere.

Reieșind din cele menționate în coraport cu probele prezentate, instanța de judecată ajunge la concluzia că cererea de chemare în judecată înaintată de către avocatul Starîi Andrei, în interesele lui Luca Alexandru împotriva lui Luca Victoria, intervenient accesoriu STAS Anenii Noi, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere, urmează a fi admisă parțial, iar cererea reconvențională înaintată de avocatul Cazacu Veaceslav, în interesele lui Luca Victoria, împotriva lui Luca Alexandru, intervenient accesoriu STAS Criuleni, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere, urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu art.art. 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E :

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către avocatul Starîi Andrei, în interesele lui Luca Alexandru împotriva lui Luca Victoria, intervenient accesoriu STAS Anenii Noi, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere.

Se respinge cererea reconvențională înaintată de avocatul Cazacu Veaceslav, în interesele lui Luca Victoria, împotriva lui Luca Alexandru, intervenient accesoriu STAS Criuleni, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere, ca fiind neîntemeiată.

Se stabilește domiciliul copiilor minori *****, a.n. *****, IDNP *****, și *****, a.n. *****, IDNP *****, cu tatăl acestora, Luca Alexandru, a.n. *****, IDNP *****.

Se încasează de la Luca Victoria, a.n. *****, IDNP *****, în beneficiul lui Luca Alexandru, a.n. *****, IDNP *****, pensia pentru întreținerea copiilor minori *****, a.n. *****, IDNP *****, și *****, a.n. *****, IDNP *****, în sumă fixă de a câte 2500,00 (două mii cinci sute) lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data depunerii cererii – 23 iulie 2024 și până la atingerea de către fiecare copil a vârstei majoratului.

Se încasează de la Luca Victoria, a.n. *****, IDNP *****, în contul statului suma de 2349,97lei (două mii trei sute patruzeci și nouă, 97) lei pentru cerința cu privire la încasarea pensiei de întreținere.

În rest, acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile, de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Căușeni (sediul Anenii Noi).

Președintele ședinței,
Judecător Nicolae Ghedrovici

Copia corespunde originalului, judecător Nicolae Ghedrovici